

НАУКА НЕ МОРА ДА НЕСТАНЕ ДА БИ СЕ РОДИЛА УМЕТНОСТ

Уметност је по неким мишљењима повратак ономе што је најдубље и откриће онога онога што је најважније. Ако би се са тим сложили сви који уметничко биће сматрају битним, можда и пресудним изразом човековог стваралачког карактера, спор око тога шта је најдубље и најважније у уметности траје већ неколико хиљада година. Савремена уметност у XX веку и пре и после концептуализма те спорове чини још тежим и драматичнијим.

Па ипак, без таквог уметничког удара било би немогу је замислити, немоли остварити пројекте као што је *осветљавање тамне стране месеца*, или један свеобухватни ехо у којима група одабраних уметника са **госпођом професорком и сликарком** Марицом Радојчић саучествује у немогућем подухвату. А у уметности је све могуће, па чак и то да угледна професорка математичких наука открије да постоји и другачији извор сазнања света. Осим истине исписане математичким језиком, постоји и уметнички запис истине света. Зато су њени кративни простори крцати траговима двоструке имагинације, једне која уметнички отелотворује математичке симболе и друге која уметничком битку који се не састоји ни од чега осим самога себе хоће да подари полифункционалан симболички језик: мисао, знак, осећај и дубоку, одређену спознају. Уметност и концепт, математички симболи и простор су се сјединили.

Наравно, све нас, а посебно оне који су попут писца ових редова можда заувек нешто изгубили када су напустили своју до тада врло успешну математичку судбину, увек прогања загонетка о односу апстрактног мишљења, спознаје и чина уметничке креације. Зашто би трачак светла у простору и неколико обликованих порука били једнако вредни или можда вреднији од научног сазнања? Можда зато што у том уметничком бљеску нешто у пуној моћи постојања већ долази до света и обухвата целину постојања онога ко ствара и онога ко у створеном проналази себе, док свако сазнање тек околишним путем, уз много посредовања, допире до других и враћа нам се осварено у неком наводно стварном животу.

Уметност је, заправо, сама по себи већ стварност. **Госпођа професор** Марица Радојчић, чији научни радови ће ми заувек остати недоступни јер сам давно од малог математичког шампиона постао будући професор књижевне уметности, показује како је кратак бљесак креативности потребан да се из једног чудесног света пренесемо у други. Језик овог другог, којим она овде суверено влада и показује како је јаком духу све могуће, није нимало једноставнији, чак је у једној ствари и захтевнији. Он делује снажно и моћно на свакога ко има само трунку осећајности и способности да се отвори за немогуће које је стварно.

Уметница Марица Радојчић, која је математички свет понела собом у уметнички експеримент, хтела би највише, највеће, најбоље и најважније, и свему томе би да да облик спектакла у којем се онај који ужива зачас изгуби пред моћном дејственошћу уметничког артефакта. Снага технологије која је неопходна да би се пренело њено дело, само је траг овог процеса. А уметничко сазнање је и упозорење да је свет ту, само га треба имати за себе. Имати свет у уметничком чину је тајна уметничког стварања која се у сразмери концепта и пројекта, математичког сазнања и симболике стапа са креацијом: овде јака воља личности и визуелност знакова носе нешто дубље. Стопљени светови знања и предочавања зато делују уверљиво и моћно у раду ове уметнице, а њене велике и мале изложбе плене и могу да надахну оне који имају и другачије животне судбине. Критика ваља да буде блага и наклоњена оваквим подвизима.

Александар Јерков